

Van september tot september

Jaarverslag IPB 2018-2019

Voorwoord

Graag bezorgen wij u een jaaroverzicht van de activiteiten van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad, het lekenoverlegorgaan van de Vlaamse katholieke Kerk. Het IPB-overleg gebeurt tijdens de trimestriële Forumbijeenkomsten en in de maandelijkse Bureauvergaderingen. Dit zijn plaatsen en tijden van ontmoeting, bemoediging en bevraging. De behandelde thema's spelen in op de actualiteit in Kerk en samenleving of op specifieke vragen en bekommernissen die door de leden of door externen gesignaleerd worden. De concrete doelstelling van een Forumbijeenkomst kan verschillen naargelang het onderwerp. Soms gaat het over informatie en visievorming, soms over het verkennen van nieuwe wegen of over het blootleggen van knelpunten en formuleren van adviezen. Deze laatste kunnen gericht zijn aan de verantwoordelijken in Kerk of samenleving, aan medechristenen of mensen uit de eigen organisaties en groepen of aan de brede samenleving. Van elk Forum leest u een kort verslagje in deze brochure. De uitgebreide versie werd gepubliceerd in ons tijdschrift Transparant.

Op pagina 13 en volgende vindt u een verslag van de andere activiteiten van het voorbije werkjaar. U krijgt ook een overzicht van de financies van 2018, een blijvende bekommernis voor de toekomst.

We eindigen op de laatste bladzijde met een vooruitblik op het nieuwe werkjaar en een uitnodiging om alvast 6 juni 2020 in uw agenda te schrijven. Dan verwachten we u op de viering van ons 50-jarig bestaan.

Christa Damen, voorzitter

Forumbijeenkomsten

Het IPB-Forum telt 90 personen die stemgerechtigd lid zijn. Daarvan zijn er 3 met een dubbelmandaat en er zijn 6 organisaties die 2 personen opgaven voor hun mandaat (slechts 1 stem). De Vlaamse bisschoppen, hun secretaris en hun woordvoerder zijn waarnemend lid. Daarnaast is er ook een waarnemend lid vanuit de CIL en vanuit 2 andere christelijke denominaties. Leden kunnen op het Forum ook geïnteresseerde gasten meebrengen. Hun aantal varieert naargelang het thema.

Forum	Aantal deelnemers	Opmerkingen
Okt '18	48	Hele dag met veel tijd in groepen
Dec '18	41	In Parcum, Abdij van Park in Heverlee met bezoek aan tentoonstelling
Mrt '19	53	5 gasten waaronder verantwoordelijken uit verschillende bisdommen
Mei '19	40	waarvan 4 gasten

Gemiddeld is een kleine helft van de leden aanwezig op de Forumbijeenkomsten. In de loop van het werkjaar zijn er 4 leden die hun ontslag aanboden. Geen van hen werd binnen hun organisatie vervangen. Een van de leden veranderde van werk en werd lid vanuit een andere organisatie.

Een kort verslag van de 4 Forumbijeenkomsten.

6 oktober 2018 – TPC Antwerpen

Omgaan met psychische kwetsbaarheid

Op zaterdag 6 oktober, midden in de wereldwijde 10-daagse van de geestelijke gezondheid, organiseerde het IPB haar Forumbijeenkomst over omgaan met psychische kwetsbaarheid. Hiervoor werd een hele dag uitgetrokken zodat de deelnemers volop de kans hadden om met elkaar in gesprek te gaan over dit thema. De professoren Stephan Claes en Axel Liégeois gaven samen een zeer sterke inhoudelijke inbreng om te starten.

Daarna was er tijd voor reflectie en uitwisseling van ervaringen in gespreksgroepen. Na het middagmaal werd het gesprek verder gezet rond drie verschillende invalshoeken: liturgie en rituelen, de één op één relatie en omgaan met kwetsbaarheid in groepsprocessen. De dag werd afgesloten met een gebedsmoment in de stemmige Damiaanker.

Stephan Claes is hoofdpsychiater voor de volwassenenpsychiatrie van het UZ Gasthuisberg in Leuven. Hij schetste kort de ziektebeelden waarmee de psychiatrie geconfronteerd wordt. Heel vaak gaat het om fundamentele menselijke emoties die tot een stoornis uitgroeien. Enkele centrale thema's die we bij o.a. depressie en pogingen tot zelfdoding terugvinden zijn eenzaamheid, drang naar excellentie, gevoel van nutteloosheid. Vandaag worden mensen persoonlijk verantwoordelijk geacht voor hun levenskwaliteit. En we leven in een samenleving die excellentie en nuttigheid verwacht. Claes illustreerde met twee casussen hoe we voor elkaar het verschil kunnen maken. Mensen hebben het nodig om zich aanvaard en graag gezien te weten. Waardevol zijn mag niet samenvallen met nuttig zijn. Hij gaf ook aan dat de diepere levensvragen en de spirituele dimensie niet echt tot het terrein van de psychiater behoren maar wel zorg nodig hebben.

Axel Liégeois is professor praktische theologie aan de KU Leuven en stafmedewerker Ethiek bij de broeders van Liefde. Hij gaf een aantal inzichten mee over die spirituele dimensie en benoemde zeven duo's van existentiële thema's als hulp om het verhaal van mensen te beluisteren. Hij belichtte dezelfde casussen met een spirituele bril en zo werden o.a. angst-vertrouwen, eenzaamheid-verbondenheid en afhankelijkheid-zelfstandigheid als invalshoeken zichtbaar gemaakt. In de context van onze samenleving die een sterk accent legt op autonomie en eigen verantwoordelijkheid hield Liégeois een pleidooi om onze vrijheid te beleven in verbondenheid en zo te komen tot gedeelde verantwoordelijkheid en solidariteit. Hij stelde dat de privatisering van zinbeleving en religie nefaste gevolgen heeft voor de geestelijke gezondheid omdat deze dimensie dan onvoldoende aanwezig is in de zorg.

Claes en Liégeois eindigden met een oproep aan de geloofsgemeenschappen om gastvrij te zijn zonder vooroordelen. We hebben een

voorbeeldfunctie op vlak van inclusie en kunnen verbondenheid en betrokkenheid scheppen. Parochies moeten niet therapeutiseren of moraliseren maar kunnen bescheiden ondersteunen en vriendschap aanbieden aan kwetsbare mensen.

In de groepsgesprekken werd hier dieper op ingegaan en konden de aanwezigen ervaringen delen en bekommernissen uitspreken. 's Namiddags waren er drie thematische groepen waarin telkens een inleiding werd gegeven door twee begeleiders. Didier Vanderslycke en Bart de Bakker spraken over het belang van de taal in (uitvaart)vieringen. Welke woorden gebruiken we? Hoe geven we ruimte zodat alle emoties er mogen zijn? Bij zelfdoding bijvoorbeeld bestaat er een spanning tussen niet-veroordelen en goedpraten. In een tweede groep bespraken Ilse Van Gorp en Evelien Deketele de kansen en valkuilen van de één op één pastorale relatie met mensen met een psychische kwetsbaarheid. In een ontmoeting van mens tot mens klinkt impliciet mee dat je de ander waardevol vindt. Els Van Doren en Hilde Schmitz begeleidde een gespreksgroep die verder nadacht hoe parochies, scholen, jeugdbewegingen en organisaties werken met groepen waarin kwetsbare mensen aanwezig zijn. Hoe gaat een groep om met die kwetsbaarheid? Hoe groot is de draagkracht? Waar is ondersteuning te vinden? De deelnemers bespraken voor elk van deze invalshoeken de kansen en mogelijkheden en noemden ook aandachtspunten en knelpunten.

Opvolging

De verslagen uit de groepsgesprekken werden door het IPB-Bureau verder besproken en vertaald in adviezen voor diverse doelgroepen. Deze adviezen werden op Kerknet gepubliceerd en bezorgd aan de verantwoordelijke van de Elisabethwebsite. De tekst werd ook samen met een verslag gestuurd aan alle vicarissen en aan het CCV. Bovendien werden ze bezorgd aan de ministers Crevits, De Block en Vandeurzen en aan mevrouw Moens van Zorgnet-Icuro.

Adviezen vanuit het IPB-Bureau in opvolging van het IPB-Forum van 6 oktober 2018 over

Omgaan met psychische kwetsbaarheid

Aan de burgerlijke overheid

- Naast de fysische, psychische en sociale dimensie ook de spirituele dimensie opnemen in de hulpverlening
- Blijven inzetten op het bespreekbaar maken van psychische problemen (Te Gek e.d.)
- Ondersteuning van groepen en bewegingen die psychisch kwetsbare mensen opnemen
- In opleidingen basiskennis psychische ziektebeelden en omgaan met psychische kwetsbaarheid in groepsprocessen integreren

Aan verantwoordelijken voor groepen en bewegingen

- Inclusiebeleid aanmoedigen en ondersteunen
- Psychische kwetsbaarheid bespreekbaar maken
- Oog hebben voor personen met psychisch lijden
- Verantwoordelijkheid voor kwetsbare leden in de groep samen dragen
- Evenwicht zoeken tussen gastvrijheid en draagkracht. Grenzen durven stellen maar ook uitdagingen durven aangaan
- Drempel verlagen voor mensen met psychische kwetsbaarheid
- Contactpersonen en netwerk voor coaching of bij crisis

Aan de kerkelijke verantwoordelijken

- In diensten en groepen voor diaconie uitdrukkelijk aandacht hebben voor psychisch kwetsbare mensen
- Initiatieven van ketenzorg uitbreiden en verankering spirituele dimensie in de hulpverlening bepleiten en mee mogelijk maken
- Rekruteren, opleiden en coachen van vrijwilligers die één op één relatie aangaan met mensen met een psychische kwetsbaarheid
- Klimaat scheppen waarin mensen uitgenodigd worden om psychische problemen en existentiële vragen bespreekbaar te maken. Suïcidale gedachten helpen benoemen.

- Inclusiebeleid aanmoedigen in liturgie
- Eigen kwetsbaarheid durven tonen
- Pastores en vrijwilligers ondersteunen in de omgang met onmacht
- Kennis en vaardigheden ivm. psychische kwetsbaarheid integreren in kerkelijke opleidingen en vormingen

Aan voorgangers in uitvaarten

- Ruimte voor emoties van verschillende aard: verdriet, woede, twijfel, verwarring
- Bij suïcide: kaders van het gebeuren zonder te veroordelen of goed te praten
- Troostende en verbindende taal in de liturgie

Aan alle mensen van goede wil

- Oog hebben voor psychische kwetsbaarheid van mensen uit de eigen omgeving, bv. bij echtscheiding
- Durven vragen: Hoe gaat het? en dan tijd nemen om te luisteren
- Uitnodigend en verbindend werken
- Eigen kwetsbaarheid kennen en aanvaarden en ze niet verbergen zodat ook anderen kwetsbaar durven zijn
- Niet bang zijn van eigen onmacht
- De eigen fysieke en psychische grenzen erkennen en respecteren
- Verantwoordelijkheden delen met anderen en ondersteuning zoeken

1 december 2018 – Parcum – Abdij van Park, Heverlee

Kunst in de kerk: een pastorale kans

Omwille van het thema had het dialoogmuseum Parcum het IPB uitgenodigd om bij hen te komen vergaderen. Wie dat wenste kon na de lunch de lopende tentoonstelling *Religie - Helend - Verdellend* bezoeken met een gids. Mark Delrue, priester van het bisdom Brugge en kunstkenner en -criticus gaf een boeiende uiteenzetting over pastorale kansen van kunst in de kerk. Kunst kan de kijker toegang verlenen tot het

mysterie van de incarnatie. Kerkgebouwen bezitten een zekere kracht en kunst hoort als vanzelf bij dat gebouw. In tijden van godsleegte kan gewijde schoonheid er weer tot leven komen. Delrue illustreerde zijn inbreng met concrete voorbeelden van hedendaagse kunstenaars. Hij waarschuwde voor twee valkuilen. Hij sprak over de 'zoete valstrik' van promotie- of propagandamateriaal dat ideologisch wil overtuigen maar artistiek armzalig is. 'Kunst' louter in functie van catechese of liturgie is kunst zonder 'raden' of 'vermoeden', herleid tot werkinstrument of illustratie. Een andere valstrik is die van kunst als nieuw statussymbool, als pronkstuk voor de allerrijksten.

Daarna waren er drie thematische gespreksgroepen met een ervaringsdeskundige. De eerste groep sprak over ontsluiting van het aanwezige kunsterfgoed in kerk of kapel en werd ingeleid door Jonas Danckers, wetenschappelijk medewerker Onroerend Erfgoed van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC). Een tweede groep had het over hedendaagse kunst in de kerk met Liesbet Kusters, curator van Parcum, het Dialoogmuseum voor Religie, Kunst en Cultuur. De derde groep, over performances en concerten in de kerk, kon luisteren naar de ervaringen van Christian Devos, directeur van de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen.

Opvolging

Tijdens de pauzes werden contacten aangeknoopt met medewerkers van het CRKC en van Parcum voor verdere samenwerking en advies.

2 maart 2019 – Guimardstraat Brussel

Ethisch omgaan met geld

Meer dan 50 deelnemers, waaronder ook 3 bisschoppen en 3 vicarissen voor het tijdelijke, beluisterden professor Johan Verstraeten (KU Leuven) over een document dat vorig jaar in Rome verscheen en dat handelt over economische en financiële vraagstukken. Daarna bracht Geert Janssens, hoofdeconoom van ETION, enkele sleutels om onze eigen omgang met geld kritisch te bekijken. In kleine gespreksgroepen konden de aanwezigen

uitwisselen over de nieuwe inzichten en de mogelijke vertaling naar de eigen beweging of organisatie.

Johan Verstraeten situeerde het document van de Congregatie voor de geloofsleer en het Dicasterie voor de Bevordering van de Integrale Menselijke Ontwikkeling *Oeconomicae et pecuniariae quaestiones* in het bredere kader van de sociale leer van de Kerk. Al in 1931 werd een ‘despotische economische overheersing in handen van weinigen’ aangeklaagd door paus Pius XI (Quadragesimo Anno nr. 105). Na de bankencrisis van 2008 publiceerde de Pontificale Raad voor Rechtvaardigheid en Vrede ‘Naar een hervorming van de internationale financiële en monetaire systemen in de context van een globaal openbaar gezag’. Het was een pleidooi om via een centraal wereldwijd orgaan bindende spelregels op te leggen en nieuwe vormen van globale fiscale solidariteit te bevorderen. Het document van 2018 vertrekt van 3 basisprincipes: (1) Elk economisch systeem moet bijdragen tot de globale kwaliteit van het leven, het integrale welzijn van de hele persoon en van alle mensen; (2) de universele bestemming van de goederen en (3) de preferentiële optie voor de armen.

Geert Janssens ging dieper in op het onderliggend mensbeeld. Mensen reageren op de eerste plaats intuïtief en impulsief ook als het gaat over geld. We doen vaak mee met wat anderen doen. Bovendien is de financiële wereld zo complex geworden dat we analfabeten zijn die ons (moeten) laten leiden door ‘experten’ die al dan niet een eigen agenda hebben. We beschikken wel over een moreel kompas dat ons kan helpen om de juiste keuzes te maken maar er zijn vele krachten in en buiten ons die dat kompas buiten werking stellen. Openlijk geld stelen doen we niet maar als het gaat om premies, bonussen of extra voordelen vragen we ons meestal niet af waar dat geld vandaan komt. Geert Janssens riep op om ons te informeren en vormen zodat we met voldoende inzicht kunnen onderscheiden hoe we evangelische keuzes kunnen maken.

Ook in de gespreksgroepen klonk de vraag naar vorming. Kinderen en jongeren leren nu onvoldoende nadenken over geld en over economische mechanismen. Dit thema hoort eigenlijk in de eindtermen te zitten. Met vele anderen delen christenen de zorg voor een rechtvaardiger wereld

waarin de kloof tussen arm en rijk zo klein mogelijk is. Dan stelt zich de vraag hoe we ons kunnen wapenen tegen een kuddegeest die bepaalde hypes en zeepbellen creëert. Vooral wie financieel zwakker staat, neemt dikwijls meer risico's. De nood aan betrouwbaar advies in deze zeer complexe materie is groot, zeker bij parochies en kerkfabrieken die geld van de gemeenschap beheren en dat zowel ethisch verantwoord als rendabel willen doen.

We hebben profeten nodig die ons moreel kompas altijd weer wakker schudden en die in vergaderingen en adviesraden de luis in de pels zijn. Mensen die oproepen tot een ethiek van het genoeg in plaats van het alom tegenwoordige groeimodel. Of die uitnodigen om te investeren in man- en vrouwkracht die onze gemeenschappen ondersteunt en dynamiseert. Want ook dat kan een investering zijn met hoog rendement voor de toekomst.

Opvolging

Er werd gevraagd om dit thema te verbinden met onze ecologische verantwoordelijkheid. Dat werd gerealiseerd in het Forum van 25 mei.

25 mei 2019 – TPC Antwerpen

Ecologische bekering vanuit de zorg voor ons gemeenschappelijk huis

Laudato Si', de encycliek over een integrale ecologie, was het onderwerp van het beraad. Stijn Demaré, stafmedewerker van TAU, franciscaanse spiritualiteit vandaag, was de eerste spreker. Hij benaderde de encycliek van paus Franciscus vanuit de dynamiek van confrontatie naar verbondenheid. Alles begint met een confrontatie met de werkelijkheid van de ecologische crisis (hoofdstuk 1 van Laudato Si'). Hoe gaan we om met deze ongemakkelijke waarheid? Demaré legde de band met de ontmoeting van Franciscus van Assisi met de melaatse. Zo'n confrontatie kan angst inboezemen of leiden tot ontkenning of woede of zelfs depressie. Ze stelt ons voor de keuze om een innerlijke ommekeer te maken en samen met anderen onze levensstijl aan te passen (LS hfdst. 6).

Die ecologische bekering leert ons anders in relatie te staan met elkaar, met de aarde en met God. Het gaat om een universele broederschap waarin ook de komende generaties hun plaats krijgen (LS hfdst. 4). Wij vormen als mensen immers één grote familie en zijn aan elkaar gegeven. Als christenen mogen we hiervan getuigen door eenvoudig en kwetsbaar te leven.

Karel Malfliet, stafmedewerker van Ecokerk, wees eerst en vooral op de grote urgentie om anders te gaan leven. Met recente cijfers en beloftes uit de klimaatconferenties liet hij zien hoe traag en weinig concreet de aanpak van de wereldleiders is. Greta Thunberg en de klimaatspijbelers hebben ons in de voorbije maanden verplicht om de confrontatie aan te gaan. De schepping ligt in onze handen en is niet iets uit een ver verleden maar gaat elke dag verder. Vanuit een positief visioen kunnen we persoonlijk, als organisatie of gemeenschap en met de grotere wereldgemeenschap stappen zetten. We kunnen de drie geboden van onze tijd 'Gij zult consumeren, produceren en concurreren' ombuigen naar een ethiek van het genoeg. Zo krijgen de hedendaags schaarse luxeproducten als tijd, aandacht, lucht, water, stilte, ... opnieuw kansen.

Beide sprekers gaven een aantal voorbeelden en suggesties om concreet aan de slag te gaan zowel in ons persoonlijk leven als in onze organisaties en parochies. De deelnemers werden ook uitgedaagd om hun sociale en politieke verantwoordelijkheid op te nemen. Laudato Si' benadrukt zeer sterk het belang van rechtvaardigheid en aandacht voor de armsten. De landen die het minst bijgedragen hebben tot de ecologische crisis worden nu het meest getroffen door de catastrofale gevolgen. Gespreksstof genoeg voor de deelnemers die met elkaar nadachten over de motieven en concrete stappen voor een ecologische bekering.

Bureauvergaderingen

Het IPB-Bureau telt een 20-tal leden waarvan 8 van rechtswege lid zijn: de kardinaal, de bisschop referent, de secretaris en de woordvoerder van de Bisschoppenconferentie, de vertegenwoordiger vanuit ELF, de voorzitter en de ondervoorzitter en de coördinator. De andere leden werden door het Forum gekozen of gecoöpteerd door het Bureau. We mochten in de loop van het jaar 3 nieuwe bureauleden verwelkomen: Hilde Vantomme, Ilse Van Gorp en Marc Perseyen.

Het IPB-Bureau kwam 9 keer samen op vrijdagavond. De vergadering van december vond plaats in Mechelen op het aartsbisdom in aanwezigheid van kardinaal De Kesel.

Elke bijeenkomst begint met een gebedsmoment waarna het verslag van de vorige vergadering wordt goedgekeurd en opgevolgd en het secretariaatsverslag en het verslag van het Dagelijks Bestuur wordt besproken. Dan volgt een voorbereiding en/of evaluatie van de Forumbijeenkomst. Andere vaste agendapunten zijn: nieuws uit de Bisschoppenconferentie en een actualiteitenronde waar ieder lid kan inbrengen wat in de voorbije maand is opgevallen in Kerk en wereld. Daarnaast wordt de agenda bepaald door onderwerpen aangebracht door de leden.

In januari kwam Josian Caproens verslag uitbrengen over de werking van het Europees Lekenforum. Ze vroeg aan het Bureau suggesties voor het thema van de studiebijeenkomst van 2020. De voorzittersvergadering van het ELF vond dit jaar plaats in Gent van 14-16 juni 2019. Op de eerste avond waren de leden van het IPB-Bureau uitgenodigd voor een kennismaking met de Europese voorzitters.

Het jaarlijkse vakantiebureau bracht ons op 23 augustus 2019 naar Mechelen. Luc Devisscher was onze gastheer en zorgde zowel voor schoonheid als voor gezelligheid met o.a. een bezoek aan de Sint-Jans-Baptist en Sint-Jan-Evangelistkerk en de tuin en kunstcollectie van het aartsbisdom.

Dagelijks Bestuur en secretariaat

Het Dagelijks Bestuur kwam 7 keer samen, meestal in Mechelen. Naast de lopende zaken werden volgende onderwerpen besproken: onderzoeksproject 50 jaar IPB, voorstellen thema's Forumbijeenkomsten, deelname aan een minisymposium met Halewijn en UCSIA, verspreiding adviezen, vervanging Bureauleden.

Project IPB Toekomst

50 jaar geleden werd het IPB door de Bisschoppenconferentie opgericht als advies- en overlegorgaan van leken in de Vlaamse Kerk. Dit jubileum is een goed moment om een balans op te maken en lijnen uit te zetten voor de toekomst. Wat is de rol van het IPB? Hoe kunnen leken betrokken worden bij het beleid van de Kerk? En breder nog: wat is de plaats en de opdracht van de leek in de Kerk, zowel lokaal als op andere niveaus in Vlaanderen en daarbuiten? Met projectmiddelen werd een medewerker aangetrokken om hierover gedurende 2 jaar halftijds onderzoek te doen.

Evoluties in Kerk en samenleving dagen het IPB uit om zichzelf voortdurend te vernieuwen om in te spelen op de vragen en noden van deze tijd. Vertrekkend vanuit een rijke geschiedenis van 50 jaar zullen de Vlaamse bisschoppen, de leden van het IPB-Forum en andere representatieve betrokkenen bevraagd worden over de huidige rol en positie van het IPB en over hun verwachtingen naar de toekomst.

De resultaten hiervan moeten leiden tot krachtlijnen en concrete stapstenen voor de toekomstige samenstelling en werking van het IPB en tot (internationale) visieontwikkeling over de rol van de leek in de Kerk.

De projectmedewerker wordt in dit onderzoek bijgestaan door een stuurgroep die bestaat uit: Dries Bosschaert (onderzoeker Kerkgeschiedenis en Theologie KUL), Christa Damen (voorzitter IPB), David Godecharle (stafmedewerker bisdom Antwerpen), Jacques Haers (professor Systematische Theologie KUL), Koen Vanhoutte (hulpbisschop Vlaams-Brabant en Mechelen), Ria Vercamer (projectmedewerker) en Carine Devogelaere (coördinator IPB).

Project Van innovatie naar vitaliteit

In het voorbije werkjaar werd een nieuw en internationaal project voorbereid dat in september 2019 van start zal gaan in België. Het IPB wordt platform voor innovatieve projecten die geloofsgemeenschappen kunnen vitaliseren. Het werkt hiervoor samen met het Academisch Centrum voor Praktische Theologie van de KU Leuven, Hefboom vzw en Porticus België als filantropische stichting. Deze laatste zal de verstrekker zijn van de noodzakelijke financiële middelen en mee instaan voor de uitwisseling met Nederland en Duitsland waar eenzelfde project loopt.

In het najaar van 2019 zal een projectoproep gelanceerd worden om vernieuwende ideeën op het spoor te komen die de vitaliteit van geloofsgemeenschappen anno 2020 kunnen verhogen. De projecten kunnen zich situeren op verschillende domeinen: diaconie en engagement in de samenleving, geloofsverkondiging of gemeenschapsopbouw, communicatie, vrijwilligersbeleid of strategische planning. Jaarlijks zullen een tiental boeiende ideeën van lokale geloofsgemeenschappen geselecteerd worden. De betrokkenen zullen financiële ondersteuning ontvangen en worden uitgenodigd om deel te nemen aan een 'learning community' om ervaringen uit te wisselen en expertise te delen.

Communicatie

Transparant

In het trimestrieel tijdschrift Transparant schreef de voorzitter in haar editoriaal over de actualiteit en werd telkens een verslag opgenomen van het voorbije Forum. Het interview aan de achterkant gaf het woord aan:

- Evelien Deketele over ketenzorg als brug tussen geestelijke gezondheidszorg en territoriale pastoraal
- Christian Devos over kunst in de kathedraal van Antwerpen
- Saskia van den Kieboom over de Wereldjongerendagen in Panama
- Voorstelling van het project 'Van innovatie naar vitaliteit'

Het tijdschrift wordt gratis bezorgd aan leden, oud-leden en geïnteresseerden (1720 exemplaren) en bovendien worden omslagen met meerdere exemplaren bezorgd aan 70 groepen en organisaties die het dan verder kunnen verspreiden.

Folder uitvaarten

In opvolging van het IPB-Forum over kerkelijke uitvaarten (3 maart 2018) en in overleg met ICL dat voor een achtergrondartikel zorgde, kwam een flyer tot stand. Bedoeling van beide teksten is om velen aan te zetten tot reflectie over de eigen uitvaart. Aan de IPB-leden werd gevraagd om deze teksten verder te verspreiden. De flyer en de achtergrondinformatie vormen ook gesneden brood voor organisaties zoals OKRA, Neos, Adem-Tocht en Samana. Ook de Beroepsvereniging voor katholieke pastores in de gezondheids- en welzijnszorg en parochies kunnen deze info helpen verspreiden en mensen uitnodigen tot gesprek.

Andere activiteiten en gebeurtenissen

Werkgroepen

Theologische reflectiegroep

Naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van het IPB kwam een theologische reflectiegroep samen op 19 oktober 2018 en 4 april 2019. De genodigden waren: Erik Borgman, Anneleen Decoene, Jo De Tavernier, Veerle Draulans, Jan Dumon, David Godecharle, Piet Raes, Bruno Spriet, Marc Steen, Anne Vandenhoeck, Mark Van de Voorde en Ellen Van Stichel. Vanuit het IPB waren Christa Damen, Hans Demoen, Geert Beheydt en Carine Devogelaere aanwezig.

Ideeën uit deze vergaderingen zullen worden opgenomen in het project IPB Toekomst.

Vorbereiding viering 50 jaar IPB

Een technische werkgroep die de eerste voorbereidingen trof voor de viering van 50 jaar IPB vergaderde op 17 september 2018, 18 januari en 22 maart 2019. Als locatie voor de viering van 6 juni 2020 werd het Sint-Baafshuis in Gent vastgelegd. Volgend werkjaar zal een echt feestcomité worden gevormd om dit jubileum verder voor te bereiden.

Deelname aan CIL-bijeenkomsten

De coördinator was aanwezig op de bijeenkomst van de Franstalige zusterorganisatie CIL op zaterdag 16 februari 2019 in Namen. Daar werd het document *Oeconomicae et pecuniariae quaestiones* van de Congregatie voor de geloofsleer en het Dicasterie voor de Bevordering van de Integrale Menselijke Ontwikkeling voorgesteld door Patrick De Bucquois. Dit was een eerste aanzet voor het jaarthema van de CIL.

Deelname aan het Europees Lekenforum

Van 14 tot 16 juni 2019 hielden de voorzitters van de Europese Lekenfora een planningsweekend waarin de studiebijeenkomst van 2020 werd voorbereid. Ze vergaderden in Gent waar ze op vrijdagavond ontvangen werden door bisschop Van Looy, referent voor het IPB.

Lidmaatschap van en medewerking met andere organisaties

Het IPB is lid van de adviesraad van KADOC die op 30 november 2018 en op 27 juni 2019 vergaderde.

Het IPB is lid van de Algemene Vergadering van het CCV. Zij kwam samen op 12 december 2018 en 21 maart 2019.

Het IPB is lid van het overlegplatform van Parcum, het Dialoogmuseum voor Religie, Kunst en Cultuur in Heverlee. Er werd vergaderd op 5 december 2018.

Naar aanleiding van de publicatie van de boeken *Als God renoveert* van James Mallon en *Te weinig priesters... en nu?* van Alphonse Borrás nam de uitgeverij Halewijn het initiatief om met enkele partners een studiedag/minisymposium te organiseren over kerkvernieuwing. Een ad hoc werkgroep werd samengesteld en vergaderde op 14 maart en 9 mei. Leden van deze groep: Toon Osaer vanuit Halewijn, Stijn Latré, Luc Braeckmans, Gilke Gunst en Nynke van Uffelen vanuit UCSIA, Marc Steen vanuit het Academisch Centrum Praktische Theologie KUL, Stijn Vandenbossche vanuit de Interdiocesane Commissie voor Catechese, Christa Damen en Carine Devogelaere vanuit het IPB. Er wordt een studiedag gepland op 2 maart 2020 in Antwerpen.

Financies

De jaarrekeningen volgen het boekhoudkundig jaar van 1 januari tot 31 december. Hier geven we een overzicht voor 2018.

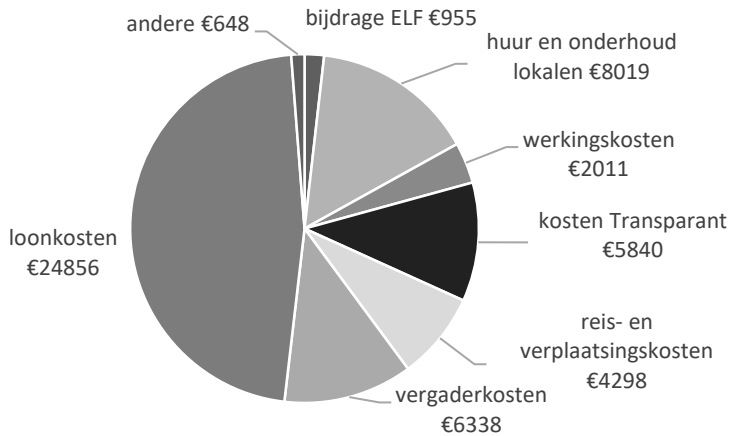
Uitgaven	52.965 euro
<u>Inkomsten</u>	<u>27.108 euro</u>
Saldo	25.857 euro

Het deficit is bijna volledig te wijten aan het loon van de secretariaatsmedewerker van wie het DAC-statuuut op 1 september 2018 een einde nam. De huurkosten werden met bijna de helft verminderd door het opzeggen van 1 van de 2 kantoorruimten in de Guimardstraat in Brussel. Andere besparingen in de werkingskosten waren niet mogelijk.

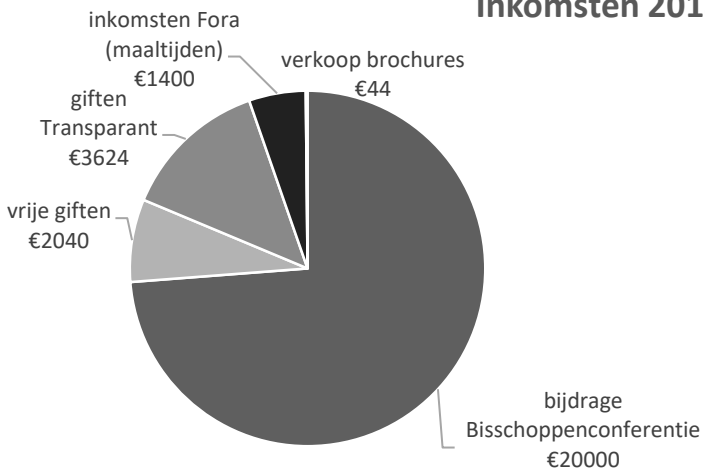
Het tijdschrift *Transparant* wordt gratis verspreid maar er is jaarlijks een oproep om hiervoor en voor de werking van het IPB een gift te doen. In 2018 ontvingen we 30% minder bijdragen van de lezers en konden voor het eerst de kosten van het tijdschrift niet gedekt worden.

De reis- en verplaatsingskosten van de secretariaatsmedewerker en de coördinator worden vergoed. Deze kosten worden ook terugbetaald aan de voorzitter die als vrijwilliger verder geen vergoedingen ontvangt van het IPB.

Uitgaven 2018

Inkomsten 2018

In 2018 genereerde het IPB slechts een kwart eigen middelen terwijl dat vroeger om een derde tot de helft ging. Er zal ingezet moeten worden om de vrije bijdrage voor Transparant en de steun via giften te verhogen.

Toekomstplannen

Volgende Forumbijeenkomsten zijn gepland:

5 oktober 2019 in Antwerpen:

Thema: Opvolging van de jongerensynode en de postsynodale exhortatie

7 december 2019 in Brussel

Thema: Synodaliteit in het leven en de zending van de Kerk

7 maart 2020 in Brussel

Thema nog te bepalen

Het jubileum van 50 jaar IPB wordt gevierd op zaterdag 6 juni 2020. In voorbereiding hierop hopen we de geschiedenis van de voorbije 50 jaar in beeld te kunnen brengen. Er zal ook gewerkt worden aan krijtlijnen voor de toekomst vanuit een reflectie over de rol en het profiel van het IPB in de Vlaamse Kerk.

2 maart 2020 in Antwerpen

Parochie en ambt. Tussen renovatie en vernieuwing

Een symposium van UCSIA in samenwerking met IPB, ICC, ACPT en Halewijn. Zie hierover p. 17 van het jaarverslag.

Interdiocesaan Pastoraal Beraad
Guimardstraat 1, 1040 Brussel
www.ipbsite.be, ipb@interdio.be